

Oplegnotitie

Zaaknummer: Z/20/ 042310
Documentnummer: 268638
Datum: donderdag 30 september 2021
Onderwerp: Lokale Energie Strategie
Portefeuillehouder: E. Spil
Bijlage(n): Plan van aanpak Lokale Energie Strategie Voorschoten

Geachte Raad,

Op 10 juni 2021 heeft u de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) unaniem vastgesteld. In deze Regionale Energie Strategie heeft de regio Holland Rijnland ambities en doelen vastgesteld voor energiebesparing, warmtebronnen, duurzame mobiliteit en duurzame opwekking van elektriciteit. Deze onderwerpen overlappen deels met de Visie Energie en Klimaat. Opwekken van duurzame elektriciteit met zonnepanelen zit in beide plannen. Wat betreft warmte richt de Regionale Energie Strategie zich op de bronnen.

Het doel van de RES is: samen met de gemeenschap bevorderen we de klimaatrobustheid, energiebesparing, duurzaam vervoer en een duurzame energievoorziening in Voorschoten. De RES gaat in wezen over de grootschalige energieopwekking binnen de regio. De lokale invulling hiervan gaan we zien door zonnenvelden en zonnepanelen op daken in Voorschoten zelf. In de Lokale Energie Strategie ligt het accent op zonnepanelen, aardgasvrij maken van wijken, energiebesparing bij huishoudens, instellingen en bedrijven en lokale energieopwekking.

In dit Plan van aanpak Lokale Energie Strategie wordt weergegeven hoe Voorschoten de gestelde ambities de komende twee jaar gaat uitvoeren.

Een inhoudsopgave en leeswijzer is opgenomen. De bijlagen geven inzicht in de energieopgave van Voorschoten.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerink,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Lokale Energie Strategie 1.0

Plan van aanpak Voorschoten

Naam wethouder: Erika Spil
Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling
Projectleider: Wim Haver
Versie: 1.0 042310/266719
Behandeling in B&W: 28 september 2021
Ter kennisgeving naar de raad

1. Inleiding

1.1. Regionale Energie Strategie 1.0

Op 10 juni 2021 is de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) door de raad unaniem vastgesteld. In deze Regionale Energie Strategie heeft de regio Holland Rijnland ambities en doelen vastgesteld voor energiebesparing, warmtebronnen, duurzame mobiliteit en duurzame opwekking van elektriciteit. Deze onderwerpen overlappen deels met de Visie Energie en Klimaat. Opwekken van duurzame elektriciteit met zonnepanelen zit in beide plannen. Wat betreft warmte richt de Regionale Energie Strategie zich op de bronnen. De Visie Energie en Klimaat geeft ook inzicht in de Warmtevisie, de manier waarop we 'Van het Gas Af' gaan.

Het doel van de RES is: samen met de gemeenschap bevorderen we de klimaatrobustheid, energiebesparing, duurzaam vervoer en een duurzame energievoorziening in Voorschoten. De RES gaat in wezen over de grootschalige energieopwekking binnen de regio. De lokale invulling hiervan gaan we zien door zonnenvelden en zonnepanelen op daken in Voorschoten zelf. In de Lokale Energie Strategie ligt het accent op zonnepanelen, aardgasvrij maken van wijken, energiebesparing bij huishoudens, instellingen en bedrijven en lokale energieopwekking.

In dit Plan van aanpak Lokale Energie Strategie wordt weergegeven hoe Voorschoten de gestelde ambities de komende twee jaar gaat uitvoeren.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 schetsen we de hoofdlijnen van de RES 1.0, waarin we uitleggen dat de RES meer is dan opwekken van duurzame energie. Ook wordt in dit hoofdstuk de samenhang tussen bestaande beleidsstukken toegelicht. 2

Hoofdstuk 2 omvat het feitelijke Plan van aanpak. Het volgt de hoofdstukken van de RES. In de blauwe blokjes staat de opgave van de regio voor het thema. De nummering ervan is van de regio Holland Rijnland.

2.1	Voortgang naar RES 2.0	4
2.2	Elektriciteit (opwek) : haalbaarheidsonderzoek zonnenvelden en projecten zon op daken	5
2.3	Energiebesparing	7
2.4	Warmte	10

2.5 Duurzame mobiliteit	11
2.6 Participatie	12
3. Beschikbare budgetten	14

In de bijlagen staat de opbouw van de regio Holland Rijnland en de plankaart RES 1.0 met de zoekgebieden in de gemeenten. Ook staan er schema's in van de energie-opgave Voorschoten: het huidige gebruik in vooral fossiele energie en de overgang naar duurzame energie.

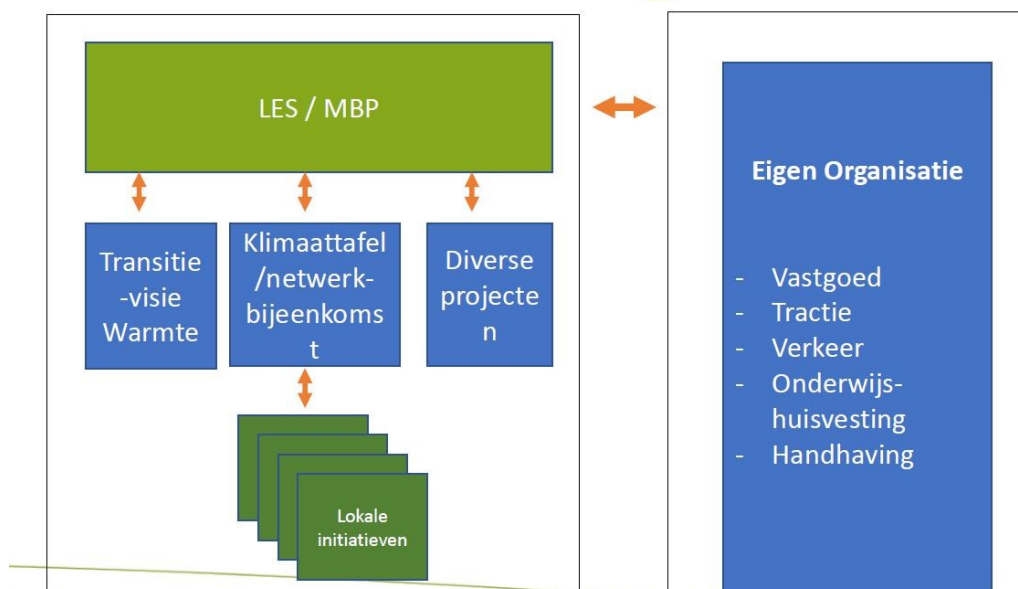
1.2 Context van de Regionale Energie Strategie

In de periode 2009-2017 heeft Voorschoten, samen met andere gemeenten en de Omgevingsdienst West-Holland, maatregelen uitgevoerd in relatie tot het reduceren van onder andere het CO₂-gehalte in de lucht, duurzame mobiliteit, stimuleren energiebesparing en bewustwordingscampagnes.

In 2017 heeft Holland Rijnland (HR) het initiatief genomen om samen met de veertien Holland Rijnland-gemeenten aan de hand van de Parijse klimaatdoelen in combinatie met de Nationale Energieagenda een energieakkoord op te stellen. Door naast lokaal ook regionaal te organiseren behalen we schaalvoordelen en kunnen we trajecten versnellen. In september 2017 is het Energieakkoord Holland Rijnland ondertekend door de veertien gemeenten, de Provincie Zuid-Holland, Het Hoogheemraadschap van Rijnland, de Omgevingsdienst West-Holland en Holland Rijnland. De deelnemende partijen spreken af om zich samen in te zetten om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Daartoe zijn concrete tussendoelen voor 2025 geformuleerd.

De regio Holland Rijnland werd door het rijk aangewezen als één van de 30 regio's die een eigen Regionale Energie Strategie zouden moeten opstellen. Er is voor gekozen om de doelen uit het regionale Energieakkoord te vertalen naar een RES-aanbod voor 2030. Dit aanbod is als een RES 1.0 aangeboden en beschrijft op welke wijze de regio Holland Rijnland in 2030 de CO₂ uitstoot met 50% reduceert ten opzichte van 1990.

Structuur Energietransitie

1.3 Regionale en lokale opgave

In bijlage 1 is op basis van input van regio Holland Rijnland een overzicht gegeven van deelnemende gemeenten in de regio Holland Rijnland aan de RES. Ook het proces om tot de RES 1.0 te komen is geschetst. Het CO₂ gebruik in de regio is per sector weergegeven. In een andere afbeelding is dit weergegeven voor Voorschoten. Hieruit blijkt dat de bijdrage van industrie en landbouw in Voorschoten heel beperkt is. De grootste uitstoot van CO₂ zit in de bebouwde omgeving en in mindere mate mobiliteit.

In bijlage 2 is de opgave in CO₂-uitstoot uitgedrukt in TWh weergegeven.

1.4 Samenhang met andere beleidsstukken

Milieubeleidsplan - Visie Energie en Klimaat

Op 4 februari 2021 is het Milieubeleidsplan - Visie Energie en Klimaat vastgesteld. Dit plan geeft richting aan de bescherming van het milieu volgens de door de gemeenteraad te benoemde hoofdzaken. Dit plan overlapt met de RES. De RES geeft meer richting aan duurzame mobiliteit, maar besteedt geen aandacht aan klimaatadaptatie, educatie, interne milieuzorg, circulariteit, afval en natuur en landschap.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is één van de kerninstrumenten uit de Omgevingswet. De omgevingsvisie beschrijft op hoofdlijnen de langetermijnvisie van de raad voor de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie bevat zowel een omschrijving van de huidige situatie als de hoofdlijnen voor het toekomstig beleid. De omgevingsvisie is een document waarin alle strategische beleidsinstrumenten voor de fysieke leefomgeving worden samengevoegd. Deze visie bevat daarom tenminste de inhoud van de Visie Energie en Klimaat, het strategische gedeelte van het waterplan, het verkeers- en vervoerplan, de structuurvisie en een klein gedeelte van het natuurbeleidsplan.

Transitie Visie Warmte

De Transitie Visie Warmte (hierna TVW) is een andere grote opgave. De TVW gaat over de warmtevoorziening voor de gebouwde omgeving van Voorschoten en gaat onder meer over isolatieniveaus van huizen en warmtepompen of warmtenetten. De TVW maakt ook integraal onderdeel uit van de Visie Energie en Klimaat.

Beleid klimaatadaptatie

De gemeente werkt aan beleid voor klimaatadaptatie. Hierin worden de lijnen uitgezet voor opvang van extreem veel regenwater en wordt door groenplannen en groene daken gestreefd naar vermindering van hittestress.

Stappenplan Transitievisie Warmte

Overige

Andere sectorale beleidsstukken waarin samenhang moet worden aangebracht zijn: duurzaam inkopen, tractie, verduurzaming vastgoed, openbare verlichting, luchtkwaliteit, geluid, bodem en

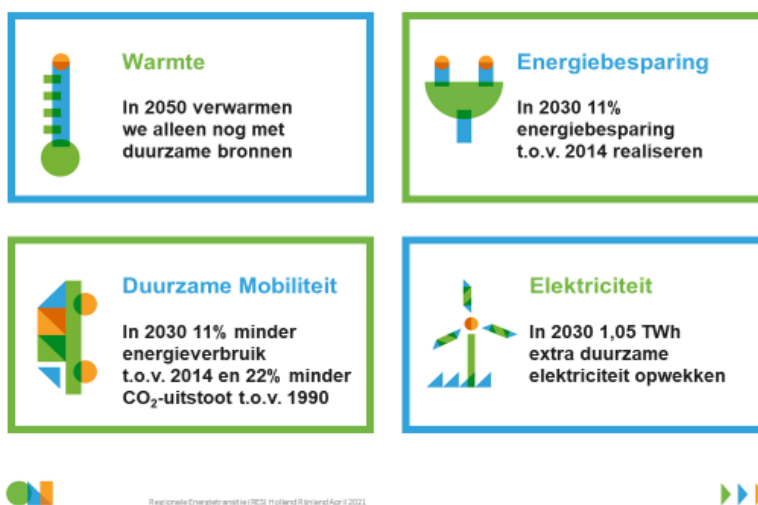
ondergrond, biodiversiteit. Al deze thema's inclusief de Omgevingswet komen aan de orde in de Visie Energie en Klimaat.

1.4 Stakeholders

- Medewerkers van onze afdelingen en teams betrokken bij onderdelen van de RES
- Onze inwoners
- Instellingen en bedrijven
- Omgevingsdienst West-Holland
- Hoogheemraadschap van Rijnland

2 Lokale Energie Strategie op onderdelen

Ambities uitgesplitst per sector

In het schema van de vorige pagina is de regionale ambitie per thema weergegeven. De ambities voor warmte, energiebesparing en duurzame mobiliteit zijn dezelfde voor iedere gemeente. De elektriciteitsopwekking per gemeente is verdeeld naar potentie van het grondgebied van de gemeente. Voor Voorschoten zijn alleen zonnevelden voorzien.

Hierna wordt per thema een korte toelichting gegeven op wat er in 2021 gedaan zal worden. De nadruk ligt op de gemeentelijke taakstelling. Maar het kernteam van de RES-regio Holland Rijnland vervult een monitorende en ondersteunende rol. Voorts trekt zij het proces RES 2.0. In de blauwe dia's is de regionale inzet globaal weergegeven.

2.1 RES 2.0

Na de vaststelling van de RES 1.0 door de bevoegde gezagen van de regio Holland Rijnland (13 gemeenten, het Hoogheemraadschap en de provincie) per 1 juli 2021 worden in de regio de amendementen en moties verzameld en wordt een voorstel aan het regionaal portefeuillehoudersoverleg PHO Energie gedaan hoe dit verwerkt wordt in het proces RES 2.0. Het concept moet in 2022 klaar zijn. Hierin wordt het resultaat van RES 1.0 in de gemeente gemonitord. Aanvullende voorstellen moeten worden gedaan wanneer de opgenomen taakstelling van 1,05 TWh duurzame energieopwekking niet gehaald dreigt te worden. Of wanneer het rijk (NP-Res) aangeeft dat ons bod te laag was. Ook de voortgang op energiebesparing, warmtebronnen en duurzame mobiliteit wordt gevolgd om te bezien of de doelen in zicht gaan komen en op tijd gehaald gaan worden.

Komende oktober 2021 verwacht de regio dat iedere gemeente aangeeft hoe het staat met de uitwerking. Per kwartaal wordt dit opnieuw bekeken.

2.7 Algemeen en Overkoepelend

Doel 2023 = N.T.B. Doel 2025 = N.T.B. Ambitie 2030 = acceptatie		
Activiteiten	Aanpak	
	Resultaat	Planning (ontwerp)
• Financieringsmogelijkheden uitwerken	1. Inzicht financiering vervolg proceskosten 2. Inzicht financieringsmogelijkheden uitvoering	1. Q3 2021 2. Q3 2022
• Opstellen RES 2.0	RES 2.0	1. Q1 2023
• Afstemmen buurregio's en landelijk programma	?	Continu
• Afstemmen met andere processen en beleidsontwikkeling	?	Continu
• Verkennen samenwerking en governance vervolg en uitvoering	1. Inventarisatie mogelijke governance 2. Evt. keuzes governance	1. Q3 2021 2. Q1 2022
• Lobbyen	1. Lobby agenda 2. Voorbeelden voor lobby	1. Q3 2021 2. Q4 2021
• Monitoring	1. Monitoringsmethode 2. Reguliere ingevulde monitoring	1. 1x / half jaar 2. 1x / half jaar

2.2. Elektriciteit in RES 1.0

De RES 1.0 is op 10 juni 2021 unaniem vastgesteld door de gemeenteraad. In een amendement heeft de gemeenteraad (ook unaniem) aangegeven dat zij een haalbaarheidsonderzoek naar zonnevelden accepteert alleen buiten de beschermde gebieden van Voorschoten (dus buiten de Duivenvoordecorridor en de Papenwegsepolder).

Van de gemeente wordt nu verwacht dat zij uitvoering geeft aan de voorstellen die in de RES 1.0 zijn opgenomen. Voor de zonnevelden in Voorschoten, die op kaart staan van de RES, gaan we een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren buiten genoemde gebieden. Windmolens staan niet op de kaart. Daarnaast gaan we kijken hoe we zonnepanelen op alle daken kunnen krijgen. We starten met projecten gericht op onze eigen gebouwen, scholen, woningen, op bedrijven en bedrijfsterreinen en op parkeerplaatsen.

A. Haalbaarheidsonderzoek zonnevelden buitengebied

In de zomer 2021 werd een keus gemaakt uit drie bureaus die offerte deden voor het haalbaarheidsonderzoek naar mogelijkheden voor zonnevelden buiten de beschermde gebieden. De opdracht is gegund aan KuiperCompagnons. Dit onderzoek loopt door tot in het najaar 2021.

De verwachting is dat zal blijken dat we nauwelijks plek zullen hebben voor zonnevelden in het buitengebied. Wat wel mogelijk is, bespreken we met inwoners en de omgeving. We zorgen daarbij voor lokaal eigenaarschap, zodat de winst en zeggenschap grotendeels in handen van eigen inwoners blijft. Dit kan helpen de acceptatie van een zonneveld te vergroten.

Het haalbaarheidsonderzoek is een onderbouwing voor onze inzet voor duurzame energie in de regio. We gaan het aanvullen met zon op daken.

2.5 Ruimte en Energie (=Elektriciteit)

Doel 2023 = N.T.B.		
Doel 2025 = N.T.B.		
Ambitie 2030 = 1,03 TWh aanvullende opwek (draagvlak, ruimtelijke kwaliteit, netinpassing)		
Activiteiten	Aanpak	
	Resultaat	Planning (ontwerp)
• Zoekgebieden door ontwikkelen	1. Aanvullende zoekgebieden 2. Uitgewerkte zoeklocaties 3. Verleende vergunningen	1. Continue 2. Q3 2021 3. Q1 2025
• Vertalen en verankering naar lokaal beleid	1. Inventarisatie van benodigde aanpassingen in beleid 2. Verankerd beleid	1. Q3 2021 2. Q1 2023
• Beleidsontwikkeling spelregels	1. Spelregels 2. Afwegingskader (irt provincie)	1. Q1 2023 2. Q4 2023
• Programmeren zoekgebieden en locaties vanuit om. Met infrastructuur en initiatiefnemers	1. Werkwijze programmering 2. Geprogrammeerde zoekgebieden	1. Q4 2021 2. Q2 2022
• Afstemmen met integrale ruimtelijke afweging	Werkwijze samenspel RES en ROA	Q4 2021
• Lobbyen	1. Lobby agenda 2. Voorbeelden voor lobby	1. Q3 2021 2. Q4 2021
• Monitoring	1. Monitoringsmethode 2. Reguliere ingevulde monitoring	1. 1x/ half jaar 2. 1x/ half jaar

B. Zon op daken particuliere grondgebonden woningen

In het najaar 2021 start een groot project zonnepanelen op daken van particuliere grondgebonden woningen met het DuurzaamBouwLoket en Eneregio. Samen begeleiden zij in 25 gemeenten dit soort projecten. Eneregio selecteert twee installateurs uit onze regio die de zonnepanelen gaan verkopen. Kwaliteit, prijs, garantie, klantvriendelijkheid, BTW-teruggave, e.d. zijn belangrijke selectiecriteria.

We zetten in op deelname van 400 woningeigenaren.

C. Zon op daken huurwoningen

In overleg met de woningcorporaties Woonzorg en De Sleutels willen we een actie zonnepanelen op zetten voor huurwoningen, waarbij de huur iets omhoog gaat maar de opbrengst van de zonnepanelen per jaar groter zal zijn. Dat is goed uit te rekenen. In veel gemeenten loopt deze actie al en wordt door de huurders gewaardeerd. Streven is dat de geselecteerde installateurs ook voor huurwoningen kunnen worden ingezet.

D. Zon op parkeerplaatsen

In steeds meer gemeenten zien we zonnepanelen op grotere parkeerplaatsen verschijnen in combinatie met oplaadpalen. Overkapte parkeerplaatsen zijn kostbaarder dan een doorsnee zonneveld, omdat de constructie tegen een botsing met een auto moet kunnen. Ook de bewaking tegen vandalisme is een aandachtspunt. Een regionaal project is gestart om uit te zoeken welke parkeerplaatsen in de regiogemeenten in aanmerking kunnen komen en waar projecten haalbaar zijn.

E. Zon op daken eigen gebouwen van de gemeente

Het team Vastgoed van de gemeente werkt aan een plan voor verduurzaming van de eigen gebouwen en heeft de raad gevraagd om geld voor o.a. een projectleider. Wanneer de raad instemt zal de projectleider ook bekijken welke daken van gemeentelijke gebouwen in aanmerking komen voor zonnepanelen. De stroom zullen we bij voorkeur zelf kunnen gebruiken. Bij grotere daken kan de

Stichting Zon op Voorschoten gevraagd worden een postcoderoos (of de opvolging ervan) te organiseren voor inwoners van Voorschoten die zelf geen zonnepanelen op hun dak kunnen of willen hebben.

In 2021 heeft de Raad geld beschikbaar gesteld om met verduurzamingsmaatregelen te starten bij drie panden. Daarnaast is er geld beschikbaar om een projectleider aan te stellen die aan de slag gaat met de beleidsvraagstukken.

F. zon op bedrijfsdaken

In het najaar 2021 gaat het project Verduurzaming Dobbewijk weer van start. Door personeelsverloop stond het even stil. In overleg met de parkmanagers, de bedrijven zelf en de Ondernemersvereniging Voorschoten bespreken we of we een project op basis van SDE+ kunnen starten.

G. Regionale inzet

De regio ziet toe op de uitwerking van de regionale doelen naar het lokale niveau. Ze zorgt voor kennisdeling en uitwisseling. Goede voorbeelden worden opgeschaald naar meerdere gemeenten. Voor optredende knelpunten waar gemeenten tegenaan lopen, wordt een gezamenlijke lobby opgezet, in overleg met NPRES, richting het betreffende ministerie. Van groot belang is de monitoring van de successen: hoeveel zonnepanelen komen er jaarlijks bij.

Overigens gaat het rijk ervan uit dat alle gemeenten zorgen voor zon op daken. Voor daken van woningen tellen deze zonnepanelen daarom niet mee voor de regionale opwek. Alleen opwek op daken groter dan 15 WP (15 zonnepanelen) tellen mee.

2.2 Zon op Dak

Doel 2023 = N.T.B. Doel 2025 = N.T.B. Ambitie 2030 = 0,24 TWh kleine daken en 0,25 TWh grote daken, en 0,03 TWh onthermie		
Activiteiten	Aanpak	
	Resultaat	Planning (ontwerp)
• Borgen doelen van regionaal naar lokaal niveau (1 op 1)	Lokale doelstelling	Q4 2021
• Vertaling naar lokaal beleid en middelen	1. Inventarisatie van benodigde aanpassingen in beleid 2. Verankerd beleid 3. Lokaal uitvoeringsprogramma	1. Q3 2021 2. Q4 2021 3. Q4 2021
• Uitvoeren	Uitgevoerde besparingsmaatregelen (x% bespaard)	Q4 2023
• Kennisdeling - en ontwikkeling	1. Kennisagenda 2. (3x) Regionaal schaalbare concepten	1. Q3 2021 (doorlopend) 2. NTB
• Lobbyen	1. Lobby agenda 2. Voorbeelden voor lobby	1. Q3 2021 2. Q4 2021
• Monitoring	1. Monitoringsmethode 2. Reguliere ingevulde monitoring (bijv. op basis Klimaatmonitor)	1. 1x / half jaar 2. 1x / half jaar

2.3 Uitwerking Energiebesparing

A. Ambitie

De ambitie van de regio is 15 % energiebesparing in de gebouwde omgeving in 2030 ten opzichte van 2014. Warmteverbruik is ongeveer twee derde van het huishoudelijk verbruik, elektriciteit ongeveer een derde. Huishoudens zijn binnen de gebouwde omgeving de grootste verbruikers.

Vanuit de RES wordt een basisstrategie voorgesteld:

Focus op het verkleinen van de warmtevraag: Veruit het grootste deel van het energieverbruik bestaat uit warmte (ruimteverwarming), een kleiner deel uit elektriciteit. Bij besparing op de warmtevraag kan dus de grootste winst behaald worden.

Huishoudens. Inzet op :

- alle woningen label D of hoger in 2030. Dit levert 20% besparing op de warmtevraag in de huishoudens (PBL, startanalyse).
- technologie in 2030 in de Transitievisies Warmte, die bijdragen aan besparing
- zonthermie op dak. Dit kan tot wel 30% van de warmtevraag leveren (CE Delft, 2020), tot 2030 3% van de daken zonthermie
- gedragsverandering (bijvoorbeeld 's nachts de verwarming uit en alleen ruimtes verwarmen die gebruikt worden). Dit kan leiden tot 25% besparing op het energiegebruik (bron: DUWO, Student Energy Race) .

Utiliteit/diensten. Inzet op:

- verdere warmtebesparing. Dit kan ca. 22% besparing op warmte opleveren. Wellicht door minimaal label B in 2030 (nader te onderzoeken; label C is al verplicht in 2023)
- zonthermie op dak. Dit kan tot wel 30% van de warmtevraag leveren (CE Delft, 2020), tot 2030 3% van de daken zonthermie
- LED-verlichting. Dit kan tot wel 10% besparing opleveren van het energiegebruik.

De besparingsambitie van 15 % wordt door de RES-partners gerealiseerd via lokaal beleid. Voor Voorschoten betekent dit 25 GWh besparing voor woningen en 5 GWh voor utiliteit / diensten.

B. Regeling Reductie Energie Woningen

B.1 Het Duurzaam Bouwloket geeft voorlichting aan bewoners over energiebesparing.

Elke gemeente is sinds 1 januari 2016 verplicht een energieloket te hebben. Voor veel gemeenten, waaronder Voorschoten, is dit het Duurzaam Bouwloket. Zij hebben een uitgebreide website met alle informatie over energiebesparing en de duurzaamheidslening en ze hebben een helpdesk voor vragen.

B.2. Communicatie

Samen met het Duurzaam Bouwloket verzorgen we kennisoverdracht door Webinars, bewonersavonden en berichtgeving via lokale media. We organiseren wijkaanpakken om energiebesparing en de mogelijkheden hiertoe bij wijkbewoners duidelijk te maken.

B.3 Inwoners kunnen subsidie krijgen voor energiebesparende maatregelen

In het kader van de Regeling Reductie Energie konden woningeigenaren sinds 2020 een tegoedbon krijgen van € 70,- voor de aanschaf van energiebesparende maatregelen. Vanaf november 2021 is een vervolg op de eerste regeling ook voor huurders beschikbaar. De raad krijgt in november 2021 een voorstel om in te stemmen met de Verordening Regeling Reductie Energie woningen. Daarna kunnen ook huurwoningen meedoen.

C. Energiecoaches : warmtescans en energieadviezen per woning

C.1 Energiecoaches maken warmtescans

Sinds 2019 maakt een groep inwoners die samen de energiecoaches vormen warmtescans van koopwoningen. Zij analyseren de foto's waarin lekken van warmte worden opgespoord en stellen een rapport op voor de bewoners met de conclusies. Voorts worden aanbevelingen gegeven voor

het nemen van maatregelen om de woning beter te isoleren. In 2019 en 2020 werden 50(in totaal)? rapporten opgemaakt. Door verbreding van de groep kunnen vanaf 2021 mogelijk 100 rapporten worden opgesteld. Ook wordt gekeken naar de inzet van extrapolatie van deze rapporten bij omliggende vergelijkbare woningen.

C.2 Energiecoaches worden ingezet om energieadviezen aan huis te geven

De nieuwe Regeling Reductie Energie Woningen heeft de intentie om de energiecoaches ook te vragen om tegen een geringe vergoeding energieadviezen aan huis te geven bij huur- en koopwoningen. Bij huurwoningen gaat het om energiebesparende maatregelen, bij koopwoningen om isolatie van vloer, muren, dak en ramen.

D. Verduurzaming vastgoed en bedrijven

D.1 Verduurzaming vastgoed

De gemeenteraad heeft in juli 2021 ingestemd met een pilotprojectverduurzaming vastgoed in drie voorbeeldpanden in gemeentelijk eigendom. Tegelijk werd ingestemd met werving van een projectleider vastgoed die op basis van deze uitkomsten en bredere ervaringen een verdieping zal organiseren van verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Mogelijk kunnen scholen hierbij betrokken worden.

D.2 Verduurzaming bedrijven

In 2021 zal verder uitvoering gegeven worden aan de uitvoering van energiescans bij bedrijven in o.a. bedrijfsterrein Dobbewijk. Door Corona werd de actie stopgezet, maar zal in najaar 2021 weer worden voortgezet. We sluiten daarbij aan op de informatieplicht energiebesparing die voor bedrijven geldt. Parallel hieraan wordt bekeken of een breder traject verduurzaming bedrijfsterrein kan worden gerealiseerd.

2.1 Energiebesparing

Doel 2023 = Lineair tov 2014 -2030 ambitie		
Doel 2025 = Lineair tov 2014 -2030 ambitie		
Ambitie 2030 = 11%, door in ieder geval 11% op mobiliteit en 15% op gebouwde omgeving		
Activiteiten	Aanpak	
	Resultaat	Planning (ontwerp)
• Borgen doelen van regionaal naar lokaal niveau (1 op 1)	Lokale doelstelling	Q4 2021
• Vertaling naar lokaal beleid en middelen	1. Inventarisatie van benodigde aanpassingen in beleid 2. Verankerd beleid 3. Lokaal uitvoeringsprogramma	1. Q3 2021 2. Q4 2021 3. Q4 2021
• Uitvoeren	Uitgevoerde besparingsmaatregelen (x% bespaard)	Q4 2023
• Kennisdeling - en ontwikkeling	1. Kennisagenda 2. (3x) Regionaal schaalbare concepten	1. Q3 2021 (doorlopend) 2. NTB
• Lobbyen	1. Lobby agenda 2. Voorbeelden voor lobby	1. Q3 2021 2. Q4 2021
• Monitoring	1. Monitoringsmethode 2. Reguliere ingevulde monitoring (bijv. op basis Klimaatmonitor)	1. 1x / half jaar 2. 1x / half jaar

2.1 Uitvoering en coördinatie Energiebesparing

Doel 2023 = Lineair tov 2014 -2030 ambitie		
Doel 2025 = Lineair tov 2014 -2030 ambitie		
Ambitie 2030 = 11%, door in ieder geval 11% op mobiliteit en 15% op gebouwde omgeving		
Activiteiten	Opvolging	
	Uitvoeren	Coördinatie
• Borgen doelen van regionaal naar lokaal niveau (1 op 1)	Regionaal	Regionaal monitoren / afstemmen
• Vertaling naar lokaal beleid en middelen	Lokaal	Regionaal monitoren / afstemmen
• Uitvoeren	Lokaal	
• Kennisdeling - en ontwikkeling	Regionaal	
• Lobbyen	Regionaal	Regionaal
• Monitoring	Regionaal	Regionaal monitoren / afstemmen

2.4 Warmte

A Transitie Visie Warmte

De Transitie Visie Warmte (is niet eerder als opgave benoemd in het uitwerkingsprogramma Coalitieakkoord) is een andere grote opgave. De TVW gaat over de warmtevoorziening voor de gebouwde omgeving en gaat onder meer over isolatie-niveaus van huizen en warmtepompen of warmtenetten. De TVW maakt ook integraal onderdeel uit van het MBP.

B Samenwerking warmte Leidse regio

De gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude gaan samenwerken aan de warmtetransitie (zoals vastgelegd in Raadsbesluit van 27 mei 2021). Dit doen zij met het doel om gezamenlijk meer reductie van broeikasgassen door verbruik van fossiele brandstoffen voor de verwarming van de gebouwde omgeving te realiseren dan afzonderlijk. Om publieke waarden in de transitie waarden - zoals betaalbaarheid en haalbaarheid voor inwoners, duurzaamheid, een betrouwbaar energiesysteem, laagste maatschappelijke kosten - te borgen is een versterking nodig van deskundigheid en positionering om als partners te kunnen werken met private en andere publieke partijen. De complexiteit van de warmtetransitie en de hiermee samenhangende vraagstukken vereisen een bovengemeentelijke aanpak, versterkend en verdiepend voor initiatieven op lokaal niveau.

Er wordt een plan van aanpak opgesteld voor de samenwerking voor de periode augustus 2021 tot en met december 2022. Hierin is ook de inbreng en bijdrage van de gemeente Voorschoten aan dit proces vastgelegd en geborgd.

2.4 Warmte

Doel 2023 = N.T.B. Doel 2025 = N.T.B. Ambitie 2030 =Optimaal (regionaal) warmtesysteem vanuit publieke belangen (betaalbaarheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid)		
Activiteiten	Aanpak	
	Resultaat	Planning (ontwerp)
• Ontwikkelen transitievisie warmte	1. TVW per gemeente 2. RSW 2.0	1. Q1 2022 2. Q1 2023
• Door ontwikkelen projecten/initiatieven	Overeenkomsten en investeringsbeslissingen	?
• Ontwikkelen regionaal warmtesysteem <ul style="list-style-type: none"> • Bovenlokale bronnen • Samenhang: vraag, aanbod en infrastructuur • Spelregels: verdeling en koppeling 	1. Overzicht bovenlokale bronnen 2. Spelregels: verdeling en koppeling vraag en aanbod	?
• Lobbyen	1. Lobby agenda 2. Voorbeelden voor lobby	1. Q3 2021 2. Q4 2021
• Monitoring	1. Monitoringsmethode 2. Reguliere ingevulde monitoring	1. 1x / half jaar 2. 1x / half jaar

2.5 Duurzame mobiliteit

In het Klimaatakkoord is een visie neergezet voor zorgeloze mobiliteit, voor alles en iedereen in 2050. Geen emissies, uitstekende bereikbaarheid. Betaalbaar, veilig, comfortabel, makkelijk én gezond. Slimme, duurzame, compacte steden met optimale doorstroming van mensen en goederen. Mooie, leefbare en goed ontsloten gebieden en dorpen waarbij mobiliteit de schakel is tussen wonen, werken en vrije tijd. Om de visie te realiseren wordt ingezet op een integrale benadering van het mobiliteitssysteem, waarbij alle modaliteiten en de infrastructuur optimaal worden ontwikkeld en benut én uiteindelijk alle modaliteiten schoon zijn. Hiermee wordt niet alleen voldaan aan de afspraken van Parijs, maar wordt ook een significante bijdrage geleverd aan de terugdringing van overige milieuschade.

De RES 1.0 richt zich op verduurzaming van de mobiliteit: meer elektrisch rijden, minder de auto gebruiken maar meer fietsen en gebruik maken van OV.

Elektrische auto's

Om elektrische auto's te stimuleren zijn oplaadpunten nodig. De Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) is een belangrijk onderdeel van mobiliteit en een bijlage van het Klimaatakkoord. Doel van de NAL is om ervoor te zorgen dat de laadinfrastructuur voldoende is voor de uitrol van elektrisch vervoer. De opgave is fors. Voor personenvervoer wordt een laadbehoefte voorzien van 1,8 miljoen (semi-)publieke en private laadpunten in 2030.

In Voorschoten zijn tot 2021 ca. 75 openbare laadpalen geplaatst. Een trend die in 2022 doorzet is de toename van het aantal elektrische auto's en de vraag naar meer elektrische oplaadpalen en een goede infrastructuur daarvan. Het huidige contract voor de plaatsing van elektrische oplaadpalen is verlengd. Er wordt voor Voorschoten een plan- en prognosekaart ontwikkeld waarin de locaties voor toekomstige openbare laadpalen worden vastgelegd. De kaarten dragen bij aan het vormen van proactief en strategisch beleid rondom laadinfrastructuur en het verkorten van de doorlooptijd van de aanvraagprocedure voor de oplaadpunten.

Openbaar vervoer

Arriva is tot en met 2024 via een Noodconcessie de vervoerder in Zuid-Holland Noord. De Noodconcessie dient ter overbrugging naar een nieuwe concessie waar de provincie een nieuwe aanbesteding voor uit zal schrijven. Arriva heeft de doelstelling om in 2025 CO₂ neutraal te werken. Daarvoor zetten ze nu al stappen om te komen tot 90% CO₂-reductie en 10% CO₂-compensatie. De nieuwe concessie zal naar hoge eisen gaan stellen aan duurzaamheid.

Fiets

Binnen Holland Rijnland maar daarmee ook in Voorschoten proberen we het fietsgebruik te stimuleren door bij herinrichtingsplannen extra aandacht te geven aan de inrichting voor de fiets zodat deze zich veiliger en met meer comfort kan verplaatsen. Door aanleg van betere fietspaden en het verbeteren van verkeersonveilige situaties gaan we mensen stimuleren om meer de fiets te nemen. Voorschoten heeft begin 2020 een uitvoeringsplan fietsveiligheidsplan vastgesteld. Hierin staan vele punten in Voorschoten waar we de veiligheid voor fietsers verder kunnen verbeteren.

Regionaal programma

Voor het realiseren van schone en zorgeloze mobiliteit werken decentrale overheden aan een regionale en integrale aanpak in het Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP). Het RMP is de kapstok voor alle maatregelen ter bevordering van duurzame mobiliteit. De regionale schaal is ook voor mobiliteit hét schaalniveau om met concrete oplossingen en maatwerk te komen. Keuzes over laadinfrastructuur hebben namelijk grote effecten op de elektriciteitsinfrastructuur, zeker in de gebouwde omgeving. Als voor warmtevoorziening gekozen wordt voor elektrificatie kan dat samen met de ontwikkelingen voor mobiliteit grote aanpassingen in de infrastructuur vragen.

2.3 Mobiliteit

Activiteiten	Aanpak	
	Resultaat	Planning (ontwerp)
Doel 2023 = N.T.B. Doel 2025 = N.T.B. Ambitie 2030 = 22% minder CO ₂ (2030 tov 1990) en 11% minder energieverbruik (2030 tov 2014)		
• Uitwerken bouwblokken en maatregelen	1. Uitvoeringsprogramma (incl. mobiliteit) 2. Verankeren in RSM 3. Aanpak en realiseren laadinfrastructuur (UP)	1. ? 2. ? 3. Continu proces
• Aanpak en financiering	1. Overzicht subsidie en financieringen mogelijkheden 2. Gezamenlijke financieringsvoorstellen	1. Q4 2021 2. Q2 2022
• Lobbyen	1. Lobby agenda 2. Voorbeelden voor lobby	1. Q3 2021 2. Q4 2021
• Monitoring	1. Monitoringsmethode 2. Reguliere ingevulde monitoring	1. 1x / half jaar 2. 1x / half jaar

2.6 Participatie

Rol van de raad en college

Uitgangspunt is dat de raad kaderstellend en richtinggevend is voor het op te stellen beleid. De hoofdlijnen van het beleid en de ambities zijn vastgelegd in de RES 1.0, dat door de raad is vastgesteld. De Lokale Energie Strategie is een Plan van aanpak en daarmee bevoegdheid van het college. Het wordt ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

Rol van de burger:

Vanuit de Regio

De regio voorzagt slechts in beperkte mate in communicatie en participatie van inwoners bij het opstellen van de RES 1.0. Communicatie is vooral een taak van de individuele gemeenten. De regio heeft een werkgroep Communicatie ingesteld. Deze heeft een adviserende rol in de planvorming en begeleiding van de energietransitie.

Een vorm van stakeholdersoverleg is ingevuld met het instellen van een Programmaraad. Deze heeft een adviserende rol bij de planvorming en wordt ook betrokken bij de uitvoering. De programmaraad bestaat uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, grootverbruikers van energie, organisaties voor natuur en recreatie, potentiële aanbieders van energie, kennisinstututen, vertegenwoordigende organisatie burgers/inwoners, het waterbedrijf en koepelorganisaties zoals Rijnland Wonen. Ook volksvertegenwoordigers kunnen desgewenst aansluiten bij de Programmaraad.

Vanuit de gemeente

Aan de slag met Participatie voor de gemeente Voorschoten 2021-2022

De gemeente Voorschoten is op weg naar energieneutraal in 2050. Samen met de inwoners en stakeholders ligt er hiervoor een ambitieus plan. Er zijn duidelijke opgaven waarbij verantwoordelijke projectleiders ook de participatie en communicatie in hebben weergegeven. Er lopen diverse activiteiten en het is duidelijk wie wat doet. We maken gebruik van een participatiekompas wat ons richting geeft welke activiteiten passen per opgave en per fase in het proces. Er zijn actieteams opgestart waarbij ideeën vanuit de samenleving aan de slag gaan. De jeugd wordt betrokken en ook in de actiestand gezet.

Voor het komende jaar(en verder) richten we ons als gemeente, wat betreft participatie, op de volgende vijf thema's:

- 1) Interne ontwikkeling. Alle ambtenaren zouden nog meer bewust moeten worden op welke manier ze zouden kunnen participeren betreffende hun eigen opgave/werkzaamheden. Het participatiekompas biedt een stappenplan dat ze daarbij helpt. De medewerkers die mee willen doen, worden in een aantal trainingen/praktische workshops getraind zodat ze bewuster worden van hun participatieopgave en deze concreet kunnen toepassen.
- 2) Bereiken van andere doelgroepen. Met alle activiteiten die we tot nu toe organiseren bereiken we vaak hetzelfde type mensen. Om ook andere doelgroepen te bereiken moeten we dus andere soorten activiteiten en communicatie gaan verzinnen. Dat vergt creativiteit, lef en uitproberen. Op dit moment bereiden we plannen voor. De jeugd wordt geactiveerd, o.a. bij de British school en enkele lagere scholen. En er is contact met de woningcorporaties en met Voorschoten-voor-elkaar. Er zijn iedere week "benen op tafel gesprekken". O.a. in de bibliotheek en samen met de woningcorporatie de Sleutel waar inwoners in gesprek kunnen over energiebesparing.
- 3) Actieteams en buurtteams. Het stimuleren van inwoners om zelf ideeën te genereren en uit te voeren. Gefaciliteerd en ondersteund door de gemeente. Ook hier is een begin voor gemaakt en dient uitgebreid te worden. Buurtteams passen goed bij de Wijkuitvoeringsplannen die vanaf 2022 van start gaat. Er kan ook een platform worden ingericht waarbij bewoners initiatieven worden gestimuleerd. Er zijn 20 inwoners actief met ideeën. Zij komen iedere 6 weken bij elkaar.
- 4) Wijk en buurtaanpak. Meer actief in de wijken. Oog en aandacht voor de energietransitie. Integreren van de verschillende opgaven die we hebben. Dat vergt communicatie intern en afstemming. En meer aanwezigheid.
- 5) Zichtbaarheid vergroten. Waar vinden mensen alle informatie. We ontwikkelen een website en benaderen social media. Een groep inwoners wil een maandelijkse duurzaamheidspagina regelen in de Voorschotense Krant.

2.6 Communicatie en Participatie

Doel 2023 = N.T.B. Doel 2025 = N.T.B. Ambitie 2030 = acceptatie		
Activiteiten	Aanpak	
	Resultaat	Planning (ontwerp)
<ul style="list-style-type: none"> Uitwerken communicatie en participatie obv activiteiten (alle) uitvoeringslijnen in plan <i>NB dit landt in lokale, bovenlokale en regionale activiteiten die om uitvoering vragen</i> 	Communicatie en participatieplan RES 2.0	Q3 2021
<ul style="list-style-type: none"> Bepalen werkwijze participatie zoekgebieden 	Ambitie mate gezamenlijke spelregels participatie	Q3 2021
<ul style="list-style-type: none"> Afstemmen met andere regio's, provincie breed en nationaal 	Integrale ambities en werkwijze	?
<ul style="list-style-type: none"> Monitoring 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoringsmethode 2. Reguliere ingevulde monitoring 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1x / half jaar 2. 1x / half jaar

3. Budget

In de begroting 2021 was op taakveld 7.4 beschikbaar (even in tabel de cijfers):

- € 250.000 milieubeleidsplan
- € 23.613 structureel budget milieubeheer
- € 120.000 klimaatgelden vanuit Rijk 2021
- € 7.600 lidmaatschap klimaatverbond

In de jaarrekening is het verzoek gedaan om verschillende budgetten over te hevelen. Het besluit wordt genomen in de raadsvergadering op 8 juli a.s. Het gaat om

- € 52.500 versnellingsgelden duurzaamheid
- € 46.000 klimaatgelden vanuit Rijk 2020 milieubeheer.
- € 22.100 Verduurzaming Dobbewijk uit provinciale subsidie
- € 15.000 Verduurzaming Dobbewijk

Voor de volledigheid. Daarnaast zijn op taakveld 7.4 in de Voorjaarsnota 2021 de volgende budgetten aangevraagd. Besluitvorming op 8 juli a.s.

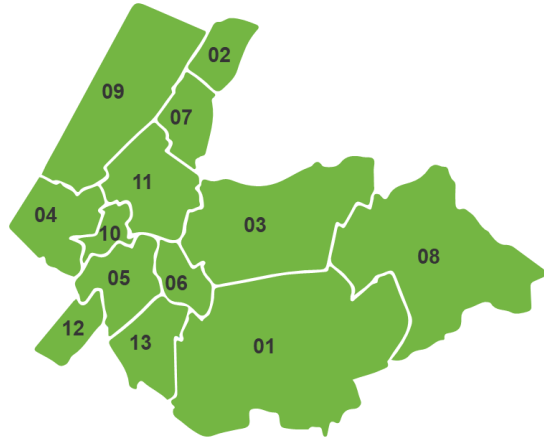
- € 72.619 Fonds Duurzaamheid (subsidie)
- € 20.660 aardgasvrije gemeente (subsidie)
- € 138.800 reductie energiegebruik woningen RREW (subsidie)

Bijlage 1

Opzet Regionale Energie Strategie regio Holland Rijnland

Samenwerkingspartners RES Holland Rijnland

- Gemeente Alphen aan den Rijn (01)
- Gemeente Hillegom (02)
- Gemeente Kaag en Braassem (03)
- Gemeente Katwijk (04)
- Gemeente Leiden (05)
- Gemeente Leiderdorp (06)
- Gemeente Lisse (07)
- Gemeente Nieuwkoop (08)
- Gemeente Noordwijk (09)
- Gemeente Oegstgeest (10)
- Gemeente Teylingen (11)
- Gemeente Voorschoten (12)
- Gemeente Zoeterwoude (13)
- Provincie Zuid Holland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Waterschap Amstel Gooi en Vecht

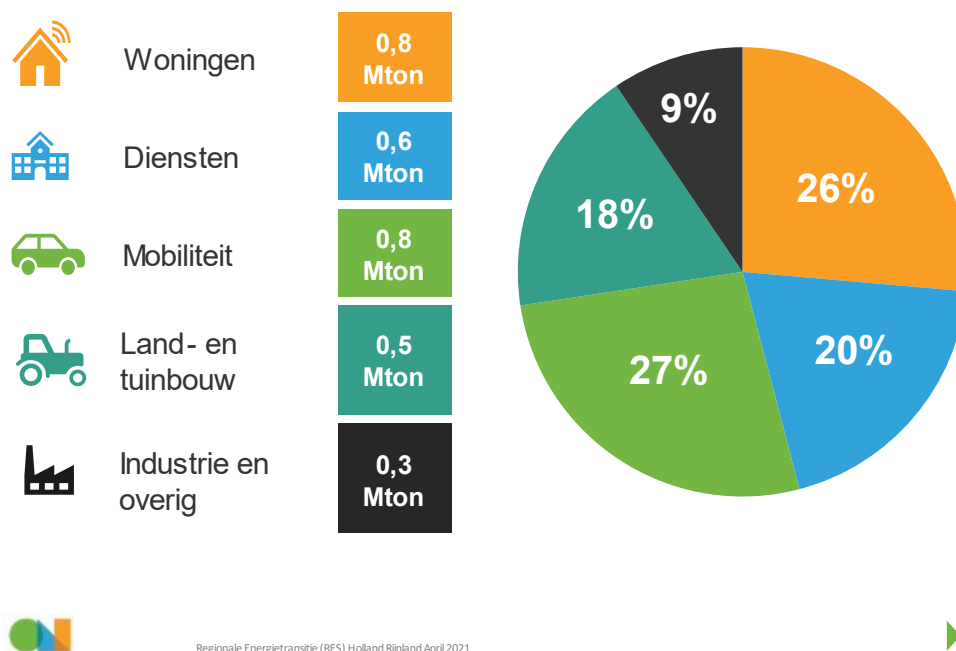
Regionale Energietransitie (RES) Holland Rijnland April 2021

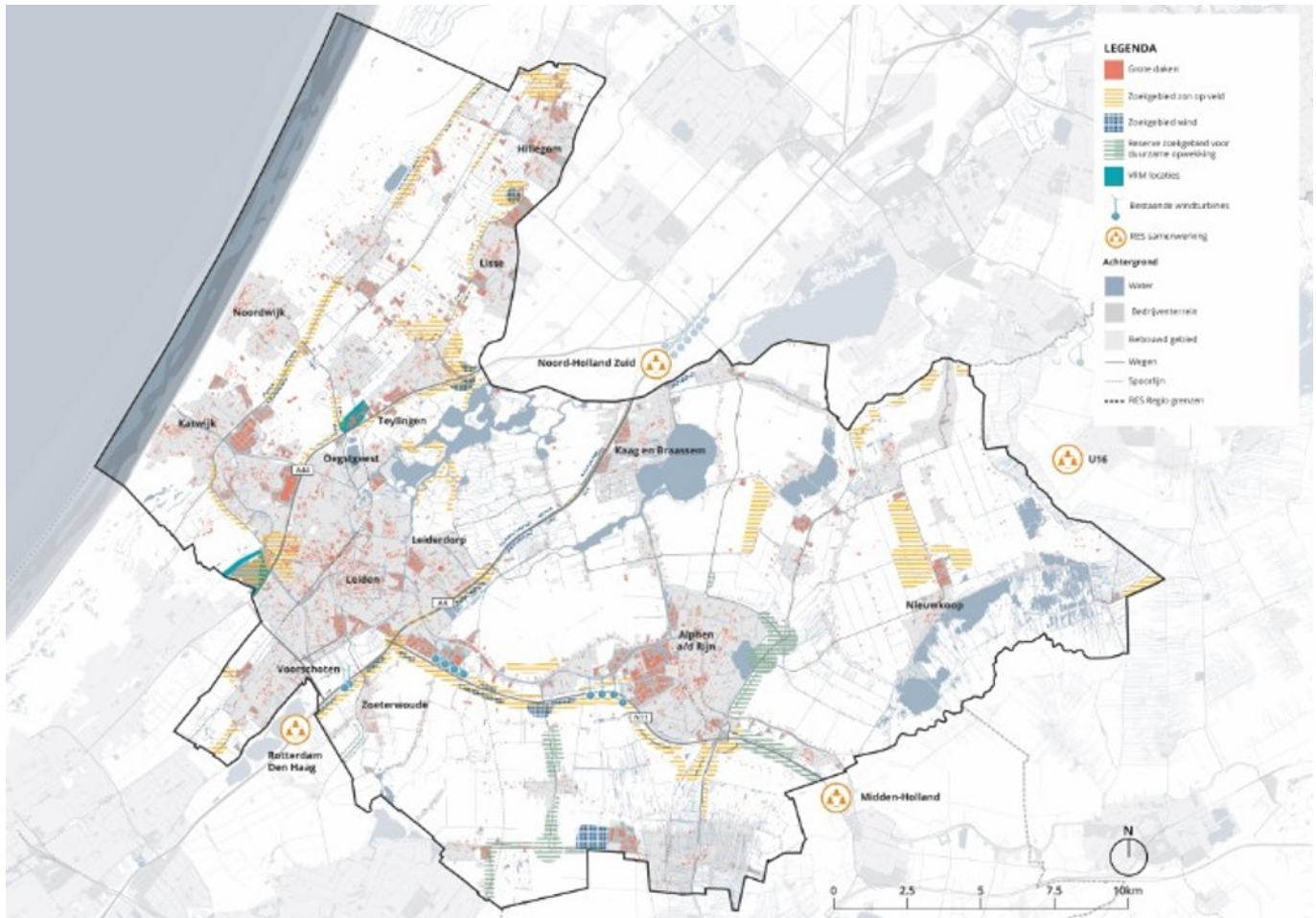
Van Energieakkoord tot RES 1.0

Regionale verdeling CO₂-uitstoot

Kaart van de regio Holland Rijnland met de globale zoekgebied en voor zonnevelden (geel) en windmolens (blauwe puntjes bestaand en arcering nieuw)

Regionale Energietransitie (RES) Holland Rijnland April 2021

Bijlage 2

Gebruik brandstoffen in Voorschoten – Fossiele en duurzame brandstoffen

